

властивості) приведе до неминучого погіршення інших частин. Вирішити винахідницьке завдання – означає виявити і усунути технічне протиріччя.

Для повноцінного розвитку творчої особистості доцільно використовувати комплекс навчально-виховних та організаційних заходів, здійснюючи їх протягом тривалого часу. Ці заходи треба починати зі створення відповідного розвиваючого середовища в сім'ї, дитсадку і розв'язання нескладних творчих завдань у дошкільному віці. У старшому шкільному віці треба використовувати спеціальні творчі завдання та проекти, інші заходи, втілення яких вимагає актуалізації у самостійній продуктивній діяльності всієї гами якостей і здібностей творчої особистості. Цей складний і довготривалий процес має бути добре організований, програмно та методично забезпечений.

Для здійснення творчої діяльності потрібні певні умови, серед яких: розвиток самостійного творчого мислення, формування системи знань і розвиток певних особових якостей. Цьому сприяє впроваджена у навчальний процес дисципліна «Інженерно-педагогічна творчість», яка має на меті ознайомлення студентів із основними психічними процесами, на яких ґрунтується творча діяльність, методами інженерної творчості; педагогічними прийомами формування творчих здібностей у відповідній професійній діяльності.

Програму курсу складено із трьох змістових модулів: психофізіологічні основи творчості, теоретичні основи інженерної творчості, педагогічні технології розвитку творчих здібностей учнів та вчителів.

Список використаних джерел

1. Воронкова В. Г. Творчість як вільна діяльність людини, форма буття свободи. Професійна творчість в системі підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів. *Соціально-філософські та методологічні проблеми: збірник наукових праць*. Київ-Запоріжжя, 1999. 132с. С.14–22.
2. Гілфорд Дж. Теорія структури інтелекту. Київ : Знання, 1996.
3. Моляко В. А. Психологические проблемы творческой одаренности. Вища шк., 1995. 52 с.
4. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: Підручник. Київ : Міленіум, 2006. 344 с.
5. Шайкіна О. О. Педагогічні умови розвитку інженерно-педагогічної творчості студентів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. Гол. редактор: Г. П. Шевченко. Вип. 6 (53). Луганськ : Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2012. С.235–239.

ПРИЙОМИ БЕЗПЕЧНОЇ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Карасьова Світлана Василівна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. У статті розглянуто питання специфіки навчання прийомів безпечної праці на уроках трудового навчання. Зауважується, що охорона праці є одним із найважливіших стратегічних напрямків соціальної політики держави.

Ключові слова: безпека праці, охорона праці, загальноосвітній навчальний заклад, учні, шкільні майстерні.

У сучасних умовах інтеграції суспільства особливої актуальності набуває завдання сформованості у молодого покоління чотирьох основних життєво – необхідних компетенцій: уміння жити, уміння жити з людьми, уміння бути успішним, уміння вчитися. Актуальні

проблеми розвитку сучасного суспільства безпосередньо пов'язані з формуванням у людини здоров'язберігаючої компетентності, екологічної безпеки та культури.

Охорону життя і здоров'я громадян віднесено до пріоритетних напрямів стратегічної політики України. Концептуально важливі положення відображені в основних нормативно-правових документах із охорони праці, а саме:

Конституція України – основний закон, що забезпечує права громадян на охорону праці. Це обумовлено в Конституції України: ст.668, №49; ст.669, №31; ст.145, №34; ст.274, №14; 376 ст.205, №6; ст.47.

Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення щодо реалізації конституційного права громадян на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, Регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником із питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні.

У Законі України «Про охорону праці» зазначено, що охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі саме трудової діяльності [4].

Права громадян на охорону праці в освітній галузі регламентуються цілим рядом документів, зокрема Законом України «Про освіту», Положенням про Міністерство освіти України, Типовим положенням про службу охорони праці, затвердженим наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці, Положенням про організацію охорони праці та порядок розслідування нещасних випадків у навчально-виховних закладах. Вони визначають єдину систему організації роботи з охорони праці, яка поширюється на всі навчально-виховні заклади України незалежно від підпорядкування і форми власності, та регламентують обов'язки структурних підрозділів і посадових осіб щодо забезпечення здорових і безпечних умов праці.

Загальноосвітній навчальний заклад гарантує безпечні та нешкідливі умови навчання, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я, формує гігієнічні навички та засади здорового способу життя учнів. Забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання, праці та виховання у закладах освіти покладається на їх власника або уповноважений ним орган, керівника закладу освіти [2].

Працівники навчальних закладів під час прийняття на роботу періодично повинні проходити інструктажі з питань охорони праці, навчання щодо надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих [3]. Порядок проведення інструктажів з охорони праці з працівниками в навчальних закладах визначається типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженим Наказом Держнагляду охорони праці України № 15 від 26.01.2005 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. за № 231/10511.

Керівництво і відповідальність за організацію охорони праці під час проведення навчання в майстернях навчального закладу покладається на керівника відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах. Він створює здорові і безпечні умови для проведення занять; наказом призначає відповідальних осіб, які зобов'язані контролювати створення безпечних умов навчання та праці, стежити за виконанням учнями цих Правил та відповідних інструкцій з охорони праці на робочому місці в майстернях; затверджує інструкції з охорони праці (безпеки життєдіяльності) для учнів під час навчання в майстернях; організовує роботу щодо забезпечення учнів справними обладнанням та пристроями; організовує проведення технічного обслуговування та ремонту обладнання в майстернях; організовує один раз на три роки навчання вчителів, викладачів, майстрів, інструкторів виробничого навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з

наступною перевіркою знань відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету з нагляду за охороною праці України [1].

Отже, охорона праці є одним із найважливіших стратегічних напрямків соціальної політики держави. Кожен працівник закладу освіти зобов'язаний визнавати життя і здоров'я дітей однією з найвищих соціальних цінностей, формувати команду однодумців серед педагогів школи, створюючи належні умови для всіх, ретельно продумавши план роботи, спільно виховувати здорове покоління, адже саме від нього залежить стан продуктивних сил країни, її економічний, оборонний, інтелектуальний, духовний потенціал, ресурс розвитку суспільства, безпека держави.

Список використаних джерел

1. Бедрій Я. І. Охорона праці: навч. посібник / Я. І. Бедрій, С. І. Дембіцький, С. С. Джигирей [та ін.]. Львів : ТОВ «Е. К.К. К.О», 2017. 125 с.
2. Васильчук М. В., Дуброва Н. Й. Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності. Київ : Основа, 2007. 944с.
3. Величко С. П., Царенко І. Л. Лабораторний практикум з безпеки життєдіяльності: навч. посібник. Київ : Професіонал, 2008. 192 с.
4. Державний реєстр міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці. Київ : Основа, 1998.
5. Катренко Л. А., Пістун І. П. Охорона праці в галузі освіти. Суми : Університетська, 2011. 231 с.

ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Каун Владислав Володимирович
Лицей №31 Полтавської міської ради

***Анотація.** Обґрунтовано актуальність застосування технологій змішаного навчання на уроках математики. Проаналізовано моделі «Перевернутий клас», «Автономна група», «Особистісний вибір».*

***Ключові слова:** змішане навчання, урок математики, моделі змішаного навчання.*

На сьогоднішній день головною метою навчання в школі є не подача великої кількості знань, а вміння знаходити її самому та доцільно опрацювати. Головне завдання учителя – навчити дітей вільно користуватися інформаційними технологіями для саморозвитку.

Перш за все модернізація освіти залежить від оснащення шкіл сучасними технологіями. Саме застосування інноваційних технологій відкрило нову форму організації освітнього процесу – змішане навчання. Змішаним навчанням можна вважати 30–80 % проведених онлайн уроків. Представлена методика поєднання очного та дистанційного навчання зв'язує між собою головні елементи Європейських освітніх програм:

- Навчання в шкільному приміщенні.
- Навчання з використанням інтернету.
- Навчання дистанційно.